

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.5.2007
KOM(2007) 253 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Kommissionens rapport om anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1407/2002 om
statsstøtte til kulindustrien**

{SEK(2007) 602}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Kommissionens rapport om anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1407/2002 om
statsstøtte til kulindustrien**

1. INDLEDNING

1.1. Historisk oversigt over statsstøtte til kulindustrien

Kul i forskellige former fra brunkul til stenkul er i dag en vigtig energikilde i EU. Kul udgør 17 % af det samlede energiforbrug og ca. 30 % af elektricitetsproduktionen. EU importerer ca. en tredjedel af sit kulforbrug.

Siden 1950'erne har dele af EU's interne kulproduktion ikke været konkurrencedygtig, hvilket især skyldes et fald i transportomkostningerne for kul fra tredjelande, udtømming af kulområder med attraktive geologiske betingelser og stigende arbejdskraftsomkostninger. Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab ("EKSF") og Det Europæiske Fællesskab ("EF") gav medlemsstaterne mulighed for at yde støtte til deres kulindustrier med henblik på en passende omstrukturings- og lukningsproces.

Det seneste retsgrundlag for denne proces er Rådets forordning (EF) nr. 1407/2002 om statsstøtte til kulindustrien ("kulforordningen").¹ Den blev vedtaget på grundlag af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra e), og er en undtagelse fra det generelle forbud mod statsstøtte. I forordningen tillades lukningsstøtte (artikel 4), driftstilskud (artikel 5, stk. 3), investeringsstøtte (artikel 5, stk. 2) og støtte til gamle forpligtelser (artikel 7), dog, jf. artikel 4 og 5, under forudsætning af, at støtten er degressiv (artikel 6) og at medlemsstaterne medtager minerne i en plan for sikring af adgangen til kulreserverne, som skal godkendes af Kommissionen (artikel 9). Kommissionen har på grundlag af denne forordning givet tilladelse til statsstøtte i en række medlemsstater.

1.2 Emnet for rapporten

Emnet for rapporten er fastlagt i kulforordningens artikel 11.

I artikel 13 fastsættes reglerne for revision af kulforordningen i lyset af konklusionerne i Kommissionens rapport.

Artikel 14, stk. 3, indeholder en udløbsklausul, hvori det hedder: "*Denne forordning anvendes indtil den 31. december 2010*".

Den politiske baggrund for denne rapport findes i Kommissionens meddelelse " En energipolitik for Europa"², grønbogen "En europæisk energistrategi: bæredygtighed,

---

¹ EFT L 205 af 2.8.2002, s. 1-8, ændret ved bilag II, punkt 12, til tiltrædelsestraktaterne i forbindelse med udvidelserne af EU i 2004 og 2007.

² KOM(2007) 001 endelig.

konkurrenceevne og forsyningssikkerhed"³, den nye strategi for bæredygtig udvikling,⁴ Göteborg-strategien⁵ og Kommissionens meddelelse "En bæredygtig udvikling i Europa for en bedre verden: En EU-strategi for bæredygtig udvikling"⁶.

2. RESULTATERNE AF ANVENDELSEN AF KULFORORDNINGEN MELLEM 2002 OG 2006

Kulforordningen trådte i kraft den 24. juli 2002. Artikel 14 giver dog medlemsstaterne mulighed for at yde støtte i perioden mellem den 24. juli 2002 og den 31. december 2002 i henhold til de regler, der er fastsat i beslutning nr. 3632/93/EKSF af 28. december 1993 om fællesskabsordningen for statsstøtte til kulindustrien (kulbeslutningen). De medlemsstater, der ydede støtte i denne periode, gjorde brug af denne mulighed⁷. Anvendelsen af kulforordningen startede derfor reelt først den 1. januar 2003.

Hvad angår de medlemsstater, der tiltrådte EU den 1. maj 2004 og den 1. januar 2007 begyndte Kommissionen at anvende kulforordningen henholdsvis den 1. maj 2004 og den 1. januar 2007. Før denne dato anvendte de ansvarlige nationale myndigheder kulforordningens bestemmelser, jf. de såkaldte Europaaftaler. Kommissionen har indarbejdet data fra førtiltrædelsesperioden i denne rapport i det omfang, de var tilgængelige.

I 2004 ophørte Frankrig med at producere kul, og på nuværende tidspunkt producerer 11 medlemsstater kul, der er omfattet af kulforordningen⁸. Blandt kandidatlandene producerer Tyrkiet og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien også kul, der er omfattet af kulforordningen.

2.1. Oversigt over brugen af statsstøtte til kulindustrien og resultaterne af omstrukturingsprocessen

2.1.1 Driftstilskud og investeringsstøtte (kulforordningens artikel 5, stk. 2, og artikel 5, stk. 3)

Medlemsstaterne kan opdeles i tre grupper: lande, der ikke yder støtte til miner i drift (Tjekkiet, Frankrig, Italien); lande, der yder investeringsstøtte (Polen, Slovakiet, Det Forenede Kongerige) og lande, der yder driftstilskud (Bulgarien, Tyskland, Ungarn, Rumænien, Slovenien, Spanien).

Fuldstændigt stop for kulstøtte

Frankrig lukkede den sidste kulmine i 2004. I 2006 gav de franske myndigheder et privat foretagende, som ikke vil modtage nogen form for støtte, tilladelse til at indlede minedrift i et

---

³ KOM(2006) 105 endelig.

⁴ Dokument 10117/06, som blev vedtaget af Rådet den 9. juni 2006.

⁵ Vedtaget af Det Europæiske Råd i Göteborg den 15. og 16. juni 2001.

⁶ KOM(2001) 264 endelig.

⁷ Dette vedrører Spanien (jf. beslutning N 3/2002, C 17/2003), Frankrig (jf. beslutning N 551/2002), Tyskland (jf. beslutning N 550/2002) og Det Forenede Kongerige (jf. beslutning N 740/2002).

⁸ Kulforordningen omfatter højkvalitets-, middelkvalitets- og lavkvalitetskul af kategori A og B, i henhold til det af FN's Økonomiske Kommission for Europa udarbejdede internationale kulklassificeringssystem, se artikel 2, litra a), i kulforordningen. Lavkvalitetskul af kategori C er udelukket fra forordningen. De lande, der producerer kul, der er omfattet af kulforordningen, er Bulgarien, Det Forenede Kongerige, Italien, Polen, Rumænien, Slovenien, Slovakiet, Spanien, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn.

åbent brud i *L'arc*-området (Gardanne). *Tjekkiet* privatiserede de tidligere statsejede kulminer og besluttede ikke at yde statsstøtte længere. Dette medførte et betydeligt fald i minernes resultater og i beskæftigelsen. I dag konkurrerer den private minevirksomhed *OKD* med succes på verdensmarkedet. *Italien* har en kulmine i drift på Sardinien. Kommissionen har ikke modtaget anmeldelse om statsstøtte til denne mine⁹.

De tre lande har afsluttet omstrukturingsprocessen.

Investeringsstøtte (kulforordningens artikel 5, stk. 2)

Det Forenede Kongerige, Polen og Slovakiet har begrænset deres støtte til investeringer jf. kulforordningens art. 5, stk. 2. Det Forenede Kongerige og Slovakiet har privatiseret alle de tidligere statsejede miner. I Polen foregår privatiseringsprocessen stadig. Skema 1 (se SEK (2007) 602) viser det samlede beløb til investeringsstøtte, der er godkendt af Kommissionen.

Omstruktureringen af kulindustrien i disse lande er afsluttet, for så vidt at alle de miner, der langt fra var levedygtige, er forsvundet fra markedet. Disse medlemsstater har dog vedtaget, at de som en del af deres samlede energistrategi ønsker at beholde de kulminer, der havde udsigt til at give afkast uden driftstilskud, på markedet.

Driftstilskud (kulforordningens artikel 5, stk. 3)

Bulgarien, Tyskland, Ungarn, Rumænien og Spanien har besluttet at bevare deres driftstilskudsordninger. De nationale mineselskaber i disse lande vil med stor sandsynlighed ikke kunne overleve uden et sådant driftstilskud. Resultatet af omstrukturingsprocessen er tilsyneladende begrænset, da produktionsomkostningerne kun er faldet lidt eller er steget¹⁰. Grænserne for effektivitetsgevinster i kulminesektoren er tilsyneladende nået i disse lande. Produktionsomkostningerne er stadig meget høje sammenlignet med verdensmarkedspriserne for kul (skema 2 baseret på 2006-tal¹¹ – se SEK (2007) 602).

Gennemsnitsprisen for importeret kul var 60 EUR pr. ton kulækvivalent i anden halvdel af 2005¹², hvilket er mindre end halvdelen af de gennemsnitlige produktionsomkostninger i Spanien, Tyskland og Ungarn. Disse miner er derfor strukturelt set ikke konkurrencedygtige på verdensmarkedet. Skema 3 (se SEK (2007) 602) viser det samlede beløb til driftstilskud, der er godkendt af Kommissionen. I Spanien udgør elektriciteten, der produceres af dette kul, 4 % af den samlede energiproduktion, i Tyskland 10 % og i Ungarn 0,1 %.

De ungarske myndigheder overvejer i øjeblikket af ophøre med at yde driftstilskud i 2014. Tyskland påtænker at gøre det i 2018.

---

⁹ Kommissionen undersøger dog i øjeblikket en klage over, at Italien angiveligt yder støtte til denne mine.

¹⁰ Se beslutning N 552/2005 om statsstøtte til den tyske kulindustri i 2006.

¹¹ Bulgarien og Rumænien skal senest den 30. april 2007 meddele Kommissionen deres planer for adgang til kulreserverne. Kommissionen har modtaget meddelelsen om Rumæniens plan inden fristens udløb, og planen er under behandling.

¹² Se Kommissionens rapport jf. Rådets forordning (EF) nr. 405/2003 af 27. februar 2003 om overvågning på fællesskabsplan af indførslerne af stenkul med oprindelse i tredjelande, som kan findes på følgende adresse:

http://ec.europa.eu/energy/coal/market_pricing/doc/price_post_2002/hard_coal_electricity_semester_2005_2_eur25.pdf.

2.1.2 Støtte til lukning (kulforordningens artikel 4) og støtte til gamle forpligtelser (kulforordningens artikel 7)

Kulforordningen indeholder to forskellige instrumenter til lukning af miner, der ikke er konkurrencedygtige på verdensmarkedet: støtte til lukning, dvs. støtte til dækning af driftsunderskud i miner indtil lukningsdatoen, og støtte til gamle forpligtelser, der omfatter visse kategorier af sociale og miljømæssige forpligtelser som følge af minedriften¹³.

Støtte til lukning (kulforordningens artikel 4)

Alle de kulproducerende medlemsstater har måttet lukke underskudsgivende miner med undtagelse af Italien. *Tyskland, Spanien og Frankrig* har ydet støtte til lukning jf. kulforordningens artikel 4 med henblik på at afbøde de sociale konsekvenser af en minelukning. Støttebeløbet kan ses i skema 4 (se SEK (2007) 602). I perioden 2003-2006 lukkede Frankrig 2 miner, Tyskland 2 miner, Spanien lukkede 8 produktionsenheder og forpligtede sig til at lukke yderligere 9 miner inden udgangen af 2007¹⁴.

I andre medlemsstater blev der også lukket miner i denne periode. Ungarn lukkede 2 miner, Slovakiet 1 mine og Polen 3 miner. Disse lukninger fandt sted uden udbetaling af støtte til lukning.

Støtte til gamle forpligtelser (kulforordningens artikel 7)

I *Tjekkiet og Frankrig* udbetaler myndighederne stadig støtte til gamle sociale og miljømæssige forpligtelser. De minevirksomheder, der stadig er i drift, nyder dog tilsyneladende ingen fordel af disse udbetalinger¹⁵.

De øvrige medlemsstater med undtagelse af Ungarn og Italien har i et vist omfang overtaget de gamle sociale og miljømæssige forpligtelser for de lukkede miner og endvidere for miner, der stadig er i drift¹⁶. Skema 5 (se SEK (2007) 602) viser det samlede beløb til støtte til gamle forpligtelser, der er godkendt af Kommissionen.

2.1.3 Udviklingen i mineproduktionen og beskæftigelsen

I EU25 faldt den samlede mineproduktion og beskæftigelsen i minesektoren i perioden 2003-2006. Skema 6 (mineproduktionen i perioden 1998-2004, se SEK (2007) 602) og skema 7 (beskæftigelse i minesektoren i 2004, se SEK (2007) 602) viser udviklingen i de forskellige lande.

---

¹³ Se bilaget til kulforordningen.

¹⁴ Kommissionen undersøger i øjeblikket, om denne forpligtelse er blevet overholdt.

¹⁵ Der er ingen overordnet praksis for behandlingen af disse udbetalinger i statsstøttereglerne. Hvad angår Tjekkiet har Kommissionen godkendt statsstøtte til miljømæssige forpligtelser (sag CZ 45 og 110/2004). Kommissionen besluttede at indlede en undersøgelse på eget initiativ af statsstøtten til gamle sociale forpligtelser. Undersøgelsen pågår stadig.

¹⁶ Dette blev godkendt af Kommissionen i beslutning N 574/2004 (Polen), N 27 og 53/2005, N 419/2005, N 168/2005, NN 9/2006 og N 387/2006 (Slovakiet), N 421/2003 og N 321/2004 (Frankrig), N 746 og N 474/2002, N 493/2003, N 320/2004, N 497/2004, N 552/2005 (Tyskland), N 20/2003 (Det Forenede Kongerige) C 14/2004 (Spanien), og inden tiltrædelsen af de slovenske konkurrencemyndigheder.

2.2 EU's interne energikilders rolle i det samlede energimix og kulstøttens indvirkning på det indre energimarked

2.2.1 EU's interne energikilders rolle i det samlede energimix

Det primære energiforbrug viser en bred fordeling af de anvendte brændsler. Det mest anvendte brændsel i hovedparten af medlemsstaterne er olie efterfulgt af naturgas. Dette kan ses i grafik 1 (se SEK (2007) 602).

Medlemsstaternes brug af EU's interne fossile brændsler varierer kraftigt afhængigt af de geologiske forhold og ressourcernes udnyttelsesgrad. Udover kul, produceres der gas (Danmark, Frankrig, Tyskland, Ungarn, Nederlandene, Det Forenede Kongerige), olie (Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Det Forenede Kongerige), olieskifer (Estland) og tørv (flere medlemsstater især Irland og Finland).

Hvad angår elektricitetsproduktionen anvender de fleste medlemsstater en bred vifte af brændsler til el-produktionen. Selvom mixet af brændsler varierer landene imellem, indgår kul, gas, atom- og vandkraft ofte heri (se grafik 2, SEK (2007) 602). Kul spiller en fremtrædende rolle i valget af brændsler og udgør 30 % af elektricitetsproduktionen. En tredjedel af denne elektricitet¹⁷ produceres af lavkvalitetskul af kategori C (orto-lignite), som ikke er berettiget til statsstøtte i henhold til kulforordningen. En tredjedel stammer fra internt kul, som er berettiget til statsstøtte i henhold til kulforordningens bestemmelser. Den sidste tredjedel produceres af importeret kul. Der ydes enten driftstilskud eller støtte til investeringer til ca. 45 % af det interne kul, der er berettiget til støtte i henhold til kulforordningen. Med andre ord anvendes det subventionerede interne kul som brændsel til 4,5 % af EU's elektricitetsproduktion.

Der er i de senere år sket en stigning i brugen af interne vedvarende energikilder i EU25, hvilket fremgår af grafik 3 (se SEK (2007) 602). Vedvarende energikilder udgør i dag ca. 6 % af det samlede energiforbrug og ca. 16 % af det samlede elektricitetsforbrug. Der forventes en yderligere stigning, da medlemsstaterne har accepteret en række mål for elektricitetsproduktion fra vedvarende energikilder i direktiv 2001/77/EF om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet¹⁸. Den 10. januar 2007 vedtog Kommissionen en "Køreplan for vedvarende energi"¹⁹, der fastsætter som bindende mål, at vedvarende energikilder skal udgøre 20 % af det samlede energiforbrug i EU inden 2020. Målet blev vedtaget af Det Europæiske Råd på mødet den 8.-9. marts 2007.

2.2.2 Kulstøttens indvirkning på det indre marked

Statsstøtte til kulindustrien kan påvirke tre forskellige produktmarkeder: Kulmarkedet, stålmarkedet og elektricitetsmarkedet. Støtten har endvidere en afsmittende virkning på sektoren for mineudstyr og sektoren for miljøteknologier.

---

¹⁷ Dette svarer til 10 % af den samlede elektricitetsproduktion.

¹⁸ EFT L 283 af 27 oktober 2001, s. 33.

¹⁹ KOM(2006) 848 endelig.

Indvirkning på kulmarkedet

Der findes forskellige kulkvaliteter. Priserne og anvendelsen varierer og afhænger af kvaliteten. Ud fra en konkurrencemæssig synsvinkel er det derfor muligt, at der skal skelnes mellem flere produktmarkeder for kul²⁰. Produktmarkedernes geografiske dimension kan også variere, da høj- og middelkvalitetskul nemt kan transporteres, og da der er et verdensmarked for brunkul. Samtidig mente Kommissionen, at transportomkostningerne for lavkvalitetskul begrænser det geografiske produktmarked²¹.

Statsstøtte til kulindustrien indvirker på kulmarkederne, da staten holder liv i virksomheder og miner, der ellers ville skulle lukke. Markedsfordrejningen i EU synes dog at være begrænset, da hovedparten af det subventionerede kul jf. kulforordningen afsættes på det nationale marked. Kun Polen og i mindre omfang Tjekkiet eksporterer deres kulproduktion. Der er dermed meget lille direkte konkurrence mellem kul produceret i de forskellige medlemsstater²². De høringer, Kommissionen gennemførte i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport, bekræftede denne analyse.

Hvad angår lavkvalitetskul synes statsstøttens indvirkning at være begrænset på grund af de høje transportomkostninger for lavkvalitetskul og den begrænsede konkurrence mellem minerne, idet produktionen anvendes i nærliggende kraftværker²³.

Indvirkning på elektricitetsmarkedet

For at undgå afsmittende virkninger af statsstøtten til kulindustrien på elektricitetsmarkedet indeholder kulforordningen en beskyttelsesklausul i artikel 4, litra e).

Svaret fra tre miljø-ngo'er²⁴ i forbindelse med Kommissionens høring antyder dog, at kulstøtten har skabt fordrejning på markedet for elektricitetsproduktion til fordel for kul. I svaret hedder det, at *der er langt fra lige forhold for alle forsyningskilder i energisektoren. Forurenende energikilder såsom kul og kernekraft har i flere årtier nydt fordel af statsstøtte og ofte på stærkt beskyttede og monopoliserede markeder.*

I en undersøgelse, som *Europe Economics* gennemførte for Kommissionen, undersøges dette spørgsmål nærmere, og det konkluderes, at statsstøtte til kulindustrien kun indvirker på beslutningen om enten at købe internt produceret kul eller importeret kul. Undersøgelsen fandt ingen antydninger af, at statsstøtte til kulindustrien kan påvirke det samlede brændselsmix, dvs. andelen af kul i elektricitetsproduktionen. Svaret fra EURELECTRIC i forbindelse med høringen af interessenter støtter denne holdning.

---

²⁰ I beslutning IV M 402 PowerGen/NRG Energy/Morrison Knudsen/Mibrag konkluderede Kommissionen, at der var en separat marked for brunkul, jf. http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/decisions/m402_en.pdf

²¹ I sag IV M.402 udtalte Kommissionen, at det geografiske marked for brunkul var regionalt (i denne sag: Østtyskland). I beslutning N 597/2004 *Lignit Hodonín s.r.o* om statsstøtte mente Kommissionen, at der var en grænseoverskridende handel med orto-lignite, selvom den fandt sted mellem nabolande og over korte distancer. Det geografiske marked kunne derfor i særlige tilfælde defineres som en region, der overlapper to eller flere medlemsstaters områder.

²² Det eneste tegn på en sådan konkurrence vedrører Tyskland, som har erstattet dele af den interne kulproduktion med kul produceret i Polen og Tjekkiet.

²³ Se sag IV M.402 og N 597/2004 *Lignit Hodonín s.r.o.*

²⁴ Det Europæiske Miljøkontor, Climate Action Network og Greenpeace.

Kommissionen mener, at den samtidige anvendelse af forordningens artikel 4, litra c) og artikel 4, litra e), skulle gøre det muligt at undgå, at kulstøtten indvirker på elektricitetsmarkedet²⁵.

Kommissionen bemærker dog, at statsstøtte til kulindustrien kan have en betydelig indflydelse på det indre elektricitetsmarked, især hvad angår beslutninger om investeringer i nye kulfyrede kraftværker. Hvis investoren kan være sikker på, at statsstøtten vil sætte de nationale miner i stand til at producere kul inden for en overskuelig fremtid, vil denne bygge et nyt kraftværk ved siden af minen, således at transportomkostningerne mindskes. Hvis støtten til den ikke-konkurrencedygtige indenlandske produktion er usikker, vil et nyt kraftværk blive bygget ved en indre vandvej, således at transportomkostningerne for importeret kul minimeres.

Indvirkning på markedet for koks- og stålproduktion

Beskyttelsesklausulen i forordningens artikel 4, litra e), gælder også for koks- og stålproduktionsmarkederne. Der var ingen bemærkninger fra interessenterne eller Kommissionen om eventuel konkurrencefordrejning på disse markeder.

2.3 Problemer, som Kommissionen stødte på i forbindelse med anvendelsen af kulforordningen

Kommissionen er stødt på 5 typer problemer i forbindelse med anvendelsen af de nuværende regler for statsstøtte til kulindustrien, nemlig overholdelsen af kriteriet "ingen prisforvridninger" (kulforordningens artikel 4, litra c), sondringen mellem kul, der er omfattet af forordningen, og kul, der ikke er omfattet af forordningen, nedbringelsen af produktionsomkostningerne, overholdelse af, inden for hvilke kategorier, der kan ydes støtte til gamle forpligtelser jf. bilaget til kulforordningen, og kontrol med minelukninger.

2.3.1 Kontrol med overholdelsen af kulforordningens artikel 4, litra c)

Kulforordningens artikel 4, litra c), foreskriver: "*Støttebeløbet pr. ton kulækvivalent må ikke resultere i, at leveringspriserne for fællesskabskul kommer til at ligge under de priser, der gælder for kul af tilsvarende kvalitet fra tredjelande*". Det er vanskeligt at kontrollere overholdelsen af artiklen i to særlige situationer:

Integrerede mine- og elselskaber. I en række medlemsstater²⁶ indgår kulminer og kraftværker i et integreret selskab. I disse tilfælde aftales kulprisen internt i selskabet, hvilket gør det meget vanskeligt for udenforstående at kontrollere prisfastsættelsen. Kommissionen har i videst mulige omfang behandlet dette problem i en tilbunds gående analyse af de enkelte sager.

Ingen verdensmarkedspris. Der findes ingen verdensmarkedspris for lavkvalitetskul, da der nærmest ikke handles med lavkvalitetskul. Som forklaret tidligere, skyldes dette de høje transportomkostninger og den lave brændværdi, hvilket betyder, at lavkvalitetskul skal afsættes i nærheden af produktionsstedet. I disse tilfælde har Kommissionen undersøgt, om

---

²⁵ Se også punkt 2.3.1 nedenfor i den forbindelse.

²⁶ For eksempel: Tyskland, Polen, Spanien og Ungarn.

metoderne til beregning af kulprisen forekom rimelig og ikke medførte konkurrencefordrejning på markedet for elektricitetsproduktion²⁷.

2.3.2 Sondring mellem kul, der er omfattet af forordningen, og kul, der ikke er omfattet af forordningen

I henhold til kulforordningens artikel 2, litra a), er kun højkvalitets-, middelkvalitets- og lavkvalitetskul af kategori A og B, i henhold til det af FN's Økonomiske Kommission for Europa udarbejdede internationale kulklassificeringssystem, omfattet af forordningen, hvorimod lavkvalitetskul af kategori C og andre solide interne fossile brændsler såsom olieskifer, bitumenholdigt sand og tørv ikke er omfattet. Sidstnævnte er derfor underlagt de generelle statsstøtteregler.

For de medlemsstater, der hørte under EKSF-traktaten, fastslog Kommissionen kulkvaliteten i sin meddelelse om fortolkningen af ordene "stenkul" og "brunkul" i bilag I til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab af 11. oktober 1986²⁸. I forbindelse med kulforordningen var det en forudsætning, at denne sondring mellem kul og lignit svarede til den nye sondring mellem lavkvalitetskul af kategori B og lavkvalitetskul af kategori C. For de EF-medlemsstater, der ikke hørte under EKSF-traktaten, godkendte Kommissionen i en beslutning en række geologiske undersøgelser, der blev gennemført og godkendt af medlemsstaternes laboratorier. For EU-medlemsstater, der ikke var medlemmer af EKSF accepterede Kommissionen i sin beslutningspraksis en række geologiske undersøgelser, der var gennemført af medlemsstaternes laboratorier. Kommissionen fastslog derefter, at minerne *Márkushegy* i Ungarn og *Bana Dolina* og *Hornonitrianske bane Prievidza* i Slovakiet producerer lavkvalitetskul af kategori B, mens "*Lignit Hodonín*"-minen i Tjekkiet producerer lavkvalitetskul af kategori C²⁹.

2.3.3 Nedbringelse af produktionsomkostningerne

Kulbeslutningen foreskriver, at enhver mine, der modtager driftsstøtte, skal fremvise en "*tendens til lavere produktionsomkostninger*". Denne betingelse er ikke medtaget i kulforordningen. I beslutning N 552/2005 om *statsstøtte til den tyske kulindustri i 2006* stod Kommissionen overfor spørgsmålet om, hvorvidt der i henhold til forordningen kunne gives tilladelse til driftsstøtten uanset udviklingen i produktionsomkostningerne, dvs. også hvis der forekommer en stigning i produktionsomkostningerne. Den principielle konklusion blev, at virksomheder der ansøger om statsstøtte jf. kulforordningens artikel 5, stk. 3, skal fremvise en tendens til reduktion af produktionsomkostningerne.

2.3.4 Håndhævelse af kategorierne i bilaget

I bilaget til forordningen fastsættes de kategorier, der er berettigede til statsstøtte til dækning af gamle forpligtelser. De omkostninger, til hvilke der ifølge bilaget til kulforordningen kan ydes støtte, har sommetider ingen eller kun indirekte forbindelse med omstruktureringen af

---

²⁷ Se beslutning N 92/2002 om *statsstøtte til den ungarske kulindustri* og beslutning N 320/2004 om *statsstøtte til den tyske kulindustri*.

²⁸ EFT C 254 af 11.10.1986, s. 2.

²⁹ Se beslutning N 92/2005 om *statsstøtte til den ungarske kulindustri*, hvad angår Ungarn; se beslutning N 27 og N 53/2005 om *statsstøtte til den slovakiske kulindustri* og beslutning NN 9/2006 om *statsstøtte til Bana Dolina-kulminen*, hvad angår Slovakiet; se beslutning NN 597/2004 om *Lignit Hodonín s.r.o.*, hvad angår Tjekkiet.

kulindustrien. Desuden er nogle af kategorierne meget vage³⁰. Konsekvensen heraf kan derfor være at tillade støtte til omkostninger for de berørte virksomheder uden at de forbindes med yderligere omstrukturering. Det bør i den forbindelse bemærkes, at støtten jf. artikel 7 i modsætning til støtten jf. artikel 4 og 5 ikke er underlagt et maksimalt beløb, og at der ikke er krav om degressivitet.

2.3.5 Kontrol med minelukninger

Kommissionen er blevet gjort opmærksom på, at Spanien ikke har fulgt op på sin forpligtelse til at lukke miner, der har modtaget støtte til lukning, jf. kulforordningens artikel 4. I beslutning K 14/04 om en *omstruktureringsplan for den spanske kulindustri og statsstøtte for årene 2003-2005* gav Kommissionen en fyldestgørende redegørelse for disse problemer³¹. Kommissionen vil fortsat holde nøje øje med udviklingen.

3. BEHOV FOR AT ÆNDRE KULFORORDNINGEN

I henhold til kulforordningens artikel 13, stk. 1, og betragtning 9 og 23 skal Kommissionen evaluere, hvorvidt udviklingen på kulmarkedet og/eller de sociale og regionale konsekvenser af mineproduktionen nødvendiggør ændringer i kulforordningen fra den 1. januar 2008.

3.1 Udviklingen på kulmarkedet og den overordnede energisikkerhed

I perioden 2003 til 2006 var der store udsving i verdensmarkedsprisen³² for kul. Kulpriserne var dog mere stabile end priserne for olie og naturgas. Den underliggende forklaring på disse prisudsving var en udtalt stigning i efterspørgslen på kul kombineret med en begrænset produktionskapacitet i kulminerne og begrænset transportkapacitet. Den øgede efterspørgsel skyldtes især den store efterspørgsel efter kul i Kina og Indien. De høje priser på naturgas gjorde endvidere de kulfyrede kraftværker mere konkurrencedygtige end tidligere, hvilket også kan have skabt en øget efterspørgsel.

Den begrænsede produktions- og transportkapacitet skyldes, at det tager et år eller mere, før investeringer i ny mine- og transportkapacitet bærer frugt. Tilpasninger til ændringerne i efterspørgselsmønstret bliver derfor først synlige længe efter.

Desuden blev EU's energiforsyningsikkerhed sat højt på dagsordenen som følge af Ruslands og Ukraines uoverensstemmelser om gasledningerne i begyndelsen af 2006 og uoverensstemmelserne mellem Rusland og Belarus om olien i begyndelsen af 2007. Generelt set er der tydeligvis større fokus på betydningen af energisikkerhed i 2007 end der var i 2003. Problemerne vedrører dog hovedsagelig olie og naturgas. For kuls vedkommende synes verdensmarkedet af fungere effektivt, hvilket også ses i den øgede kulproduktion, der fulgte efter en øget efterspørgsel fra Indien og Kina. Sikkerheden i EU's kulimport i dag afviger ikke meget fra 2003.

---

³⁰ Jf. kategori 1 f) kan staten eksempelvis refundere "*resterende udgiftsforpligtelser som følge af skattemæssige, juridiske eller administrative bestemmelser*".

³¹ Se beslutning K 14/04 om en *omstruktureringsplan for den spanske kulindustri og statsstøtte for årene 2003-2005*.

³² Der findes kun et verdensmarked for høj- og middelkvalitetskul; lavkvalitetskul anvendes altid nær ved produktionsstedet.

Udviklingen på verdensmarkedet for kul er af stor betydning for de europæiske kulminers økonomiske levedygtighed. Siden 2005 er der registreret høje kulpriser, og mange miner i Tjekkiet, Polen, Det Forenede Kongerige og Italien har derfor overskud. De ville dog ikke kunne overleve, hvis kulpriserne faldt til det niveau, der blev registreret i begyndelsen af århundredet.

3.2 Sociale og regionale konsekvenser af minedrift

Ingen af interessenternes eller medlemsstaternes besvarelser tyder på alvorlige ændringer i minedriftens sociale og regionale aspekter. Tyskland, Spanien og en række respondenter i høringen af interessenter foreslår dog, at muligheden for at yde statsstøtte til aktivitetsindskrænkning, jf. forordningens artikel 4, forlænges indtil 2010. Forslaget begrundes med, at det ellers ville blive endnu vanskeligere at nedbringe produktionskapaciteten.

Kommissionen har allerede godkendt planerne for adgang til kulreserverne og planerne for minelukninger for samtlige medlemsstater indtil 2010, dog med undtagelse af Spanien og Rumænien, for hvem de meddelte planer endnu er under behandling³³. I forbindelse med disse godkendelser skabte det ikke væsentlige problemer, at støtten i henhold til artikel 4 fases ud fra 2008. Udover de minelukninger, der er omtalt i pkt. 2.1.2, har Tyskland planer om at lukke endnu to miner inden 2010, og Slovakiet planlægger at lukke endnu en mine i 2007. Kommissionen gennemgår i øjeblikket Spaniens planer for minelukninger. I modsætning til antydningerne i ovennævnte besvarelser har Kommissionens gennemgang af disse minelukninger ikke afdækket et behov for at forlænge anvendelsen af artikel 4, da den statsstøtte, der er nødvendig i forbindelse med lukninger, kan ydes i henhold til kulforordningens artikel 5 og 7.

Den praktiske virkning af en sådan ændring for perioden 2008 til 2010 ville desuden være forholdsvis begrænset. Kommissionen har allerede godkendt planerne for adgang til kulreserverne for Tyskland, Ungarn, Polen, Det Forenede Kongerige og Slovakiet. Spaniens og Rumæniens plan undersøges i øjeblikket af Kommissionen. Disse lande udgør størstedelen af den samlede statsstøtte, der ydes til kulindustrien. Hvis Kommissionen ønsker, at der skal foretages ændringer i den planlagte statsstøtte, skal den foreslå de pågældende medlemsstater en række passende foranstaltninger i henhold til artikel 17 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93³⁴. Dette ville forudsætte betydelige administrative ressourcer for både Kommissionen og de berørte medlemsstater.

3.3 Konklusion

I lyset af ovenstående finder Kommissionen det ikke nødvendigt at foreslå ændringer til kulforordningen. Kommissionen opfordrer Parlamentet, Rådet, Det Europæiske, Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og alle interessenter til at fremlægge deres synspunkter om denne rapport.

---

³³ Bulgarien har ikke givet meddelelse om sin plan for adgang til kulreserver og minelukninger.

³⁴ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.